

KVALITETSDEKLARATION

Markanvändningen i Sverige

Ämnesområde

Mijö

Statistikområde

Markanvändning

Produktkod

MI0803

Referenstid

2020-12-31

Statistikens kvalitet	3
1 Relevans	3
1.1 Ändamål och informationsbehov	3
1.1.1 Statistikens ändamål	3
1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov	3
1.2 Statistikens innehåll	3
1.2.1 Objekt och population	4
1.2.2 Variabler	4
1.2.3 Statistiska mått	5
1.2.4 Redovisningsgrupper	5
1.2.5 Referenstider	5
2 Tillförlitlighet	5
2.1 Tillförlitlighet totalt	5
2.2 Osäkerhetskällor	5
2.2.1 Urval	6
2.2.2 Ramtäckning	6
2.2.3 Mätning	6
2.2.4 Bortfall	7
2.2.5 Bearbetning	7
2.2.6 Modellantaganden	7
2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig	8
3 Aktualitet och punktlighet	10
3.1 Framställningstid	10
3.2 Frekvens	10
3.3 Punktlighet	10
4 Tillgänglighet och tydlighet	11
4.1 Tillgång till statistiken	11
4.2 Möjlighet till ytterligare statistik	11
4.3 Presentation	11
4.4 Dokumentation	11
5 Jämförbarhet och sammanvändbarhet	11
5.1 Jämförbarhet över tid	11
5.2 Jämförbarhet mellan grupper	11
5.3 Sammanvändbarhet i övrigt	12
5.4 Numerisk överensstämmelse	13
Allmänna uppgifter	13
A Klassificeringen Sveriges officiella statistik	13
B Sekretess och personuppgiftsbehandling	13
C Bevarande och gallring	13
D Uppgiftsskyldighet	13
E EU-reglering och internationell rapportering	13
F Historik	13
G Kontaktuppgifter	14

Statistikens kvalitet

1 Relevans

Statistiken redovisar fakta om markens användning i Sverige. Statistiken är en totalundersökning och bygger på sammanställning av ett stort antal källor.

1.1 Ändamål och informationsbehov

1.1.1 Statistikens ändamål

Syftet med statistiken är att ge en både översiktlig och heltäckande bild av markanvändningen i Sverige. Statistiken tas fram och sammanställs av SCB men vissa uppgifter tas fram av andra statistikansvariga myndigheter och återpubliceras av SCB. Statistiken bygger på sammanställning av data från ett stort antal olika undersökningar och datakällor.

Statistiken används bland annat som underlag för utvärdering och uppföljning av utvecklingstendenser i markutnyttjande samt i olika typer av utredningsverksamhet på nationell, regional och lokal nivå. Statistiken används också som underlag för undervisning, offentlig debatt, opinionsbildning etc.

1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov

Statistik om markanvändning efterfrågas både på en övergripande nationell nivå och på en mer detaljerad lokal nivå. Huvudanvändare är departement och nationella och regionala myndigheter som använder statistiken för att följa utvecklingen av marken och dess användning. Övriga användare är bland annat kommuner, forskare och intresseorganisationer, vilka använder statistiken för uppföljning av och analys av markanvändningens utveckling.

1.2 Statistikens innehåll

Statistiken redovisar markens användning efter ett antal fastställda hierarktiskt ordnade markanvändningsklasser så som åkermark, betesmark, skogsmark och bebyggd och anlagd mark etc. Vissa av klasserna sönderfaller i en eller flera underkategorier.

Följande markanvändningsklasser med underkategorier ingår i statistiken:

- **Jordbruksmark**
  - Åkermark
  - Betesmark
- **Skogsmark**
  - Produktiv skogsmark
  - Improduktiv skogsmark
- **Bebyggd mark och anlagd mark**
  - Mark med bostäder
    - Mark med småhus – permanentbostäder
    - Mark med småhus – fritidshus
    - Mark med flerbostadshus
  - Mark med tillverkningsindustri
  - Mark med handel och affärsverksamhet
  - Mark med offentlig förvaltning och service
  - Mark med anläggningar för rekreation

- Mark med golfbanor
- Mark med vintersportanläggningar
- Mark med övriga sport- och fritidsanläggningar
- Mark med transportinfrastruktur
  - Hamnar
  - Flygplatser
  - Järnvägar
  - Vägar
    - Europa- och riksvägar
    - Länsvägar
    - Övriga vägar
- Mark med tekniska anläggningar
- Mark med lantbrukets ekonomibyggnader och övriga byggnader
- Mark med täkter och gruvområden
  - Gruvområde
  - Berg- och grustäkt
    - Industrimineraltäkt
    - Naturstentäkt
    - Jordtäkt
    - Övrig berg- och grustäkt
  - Torvtäkt
- **Öppen myrmark**
- **Övrig mark**
- **Total landareal**
- **Total vattenareal**

Uppgifter om jordbruksmark, skogsmark och öppen myrmark hämtas i sin helhet från redan publicerad officiell statistik producerad av Jordbruksverket och Sveriges lantbruksuniversitet. Nedbrytning av arealerna skogsmark och öppen myrmark på kommunnivå görs dock av SCB.

1.2.1 Objekt och population

Intressepopulationen är den totala marken i Sverige. Målpopulationen för undersökningen är all mark inom rikets gränser, vid tidpunkten 31 december 2020, så som den definieras enligt Lantmäteriets digitala grunddata¹ i skala 1:10 000. Målpopulationen anses sammanfalla väl med intressepopulationen, eftersom all mark inom riket är detaljerat kartlagd och representerad i Lantmäteriets digitala grunddata.

1.2.2 Variabler

Intresse-, mål- och observationsvariabler kan betraktas som lika, och dessa är:

- Typ av mark
- Typ av ägarkategori

¹ <https://www.lantmateriet.se/sv/geodata/vara-produkter/produktlista/topografi-10-nedladdning-vektor/>

1.2.3 Statistiska mått

Centrala målstorheter i undersökningen är arealer som mäts i hektar samt andelar i relation till total landareal för riket/län/kommun.

1.2.4 Redovisningsgrupper

- Typ av mark
- Typ av markägare efter markägarkategori
- Län
- Kommun

1.2.5 Referenstider

Utgångspunkten är att redovisa förhållandena för markanvändningen 31 december 2020. Då undersökningen bygger på sammanställning av ett stort antal källor förekommer avvikelser från referenstiden. I möjligaste mån har strävan varit att ligga så nära referenstiden som möjligt. Detta har dock inte varit möjligt fullt ut, eftersom flera av de stora rikstäckande undersökningarna inte utförs årligen. Riksskogstaxeringens uppgifter bygger på ett glidande medelvärde för perioden 2017–2021. Vid tiden för publiceringen av markanvändningsstatistiken är de senast tillgängliga uppgifterna från Riksskogstaxeringen 2019.

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Statistikens tillförlitlighet kan betraktas som acceptabel men växlar beroende på vilken källa som använts för att beskriva respektive markanvändningsklass samt på vilken regional nivå redovisningen sker. Det är därför svårt att ge en samlad helhetsbild av tillförlitligheten och de olika typer av fel som kan förekomma. De flesta källor som används som underlag för statistiken är att betrakta som totalundersökningar, både i form av register och geografisk data, varför exempelvis stickprovs- och skattningsfel inte förekommer för dessa källor. Som i all statistik som baseras på en mängd olika källor uppstår viss osäkerhet när uppgifter läggs samman för att bilda en helhet. Semantiska skillnader i begrepp och varierande tekniker för datafångst hos olika källor gör att osäkerheter uppstår i gränsdragning mellan olika klasser.

2.2 Osäkerhetskällor

Osäkerhet på grund av stickprov

Då statistiken generellt sett inte baseras på urvalsundersökningar är stickprov inte en stor källa till osäkerhet. Det enda underlag som baseras på stickprovsundersökning är Riksskogstaxeringen som årligen skattar arealen skogsmark utifrån provytor och publicerar som officiell statistik. För närmare uppgifter om generell tillförlitlighet och felkällor i Riksskogstaxeringens uppgifter hänvisas till: <http://www.slu.se/riksskogstaxeringen>.

Fullständighet

En av huvudkällorna som använts är Fastighetstaxeringsregistret (FTR) som i kombination med bearbetning av geografisk data ligger till grund för huvuddelen av uppgifterna om bebyggd mark. Den främsta osäkerheten i FTR består av enhetsfel i taxerade arealer, partiellt bortfall av arealuppgifter

eller felaktiga taxeringstypkoder². I beräkningen av statistiken görs flera olika åtgärder för att kompensera för denna typ av fel (närmare beskrivning finns under rubriken 2.2.6 Modellantaganden). För närmare uppgifter om generell tillförlitlighet och felkällor i Fastighetstaxeringsregistret hänvisas till: <https://www.scb.se/bo0601>.

En annan viktig källa som i kombination med registeruppgifter använts för beräkning av bland annat arealer för golfbanor, vintersportanläggningar, täkter och gruvområden är Lantmäteriets grunddata i skalområde 1:10 000. Lantmäteriets grunddata är en i första hand kartografisk produkt som ajourhålls partiellt vid behov. Fullständigheten är därför svår att bedöma när det gäller enskilda topografiska objekt som exempelvis golfbanor. SCB har genomfört en omfattande manuell bearbetning av grunduppgifterna från Lantmäteriet för att förbättra kvaliteten i uppgifter som rör golfbanor, vintersportanläggningar, täkter och gruvområden. Som stöd för detta arbete har registeruppgifter från bland annat Sveriges geologiska undersökning (SGU), Svenska Golfbundet, Svenska Liftanläggningars organisation (SLAO) och enskilda skidanläggningars hemsidor använts.

Regional indelning

Statistiken har bäst tillförlitlighet på riket och på länsnivå. Redovisningen på kommunnivå är partiellt behäftat med viss osäkerhet. Arealen skogsmark (både produktiv och improduktiv) bygger på Riksskogstaxeringens skattningar på länsnivå som bryts ner på kommunnivå med hjälp av en fördelningsnyckel (närmare beskrivning finns under rubriken 2.2.6 Modellantaganden) då det saknas andra tillförlitliga källor om skogsmark som följer den officiella definitionen av skog. De markanvändningsklasser som har lägst tillförlitlighet är *öppen myr* och *övrig mark*. I underkategorierna till bebyggd och anlagd mark finns också viss osäkerhet i redovisning på kommunnivå.

Arealuppgifter om jordbruksmark baseras på officiell statistik som publiceras av Jordbruksverket. För närmare uppgifter om generell tillförlitlighet och felkällor i arealstatistiken om åkermark och betesmark hänvisas till: <http://www.jordbruksverket.se/omjordbruksverket/statistik/statistikomr/arealer.4.67e843d911ff9f551db80003348.html>.

2.2.1 Urval

Urvalsproblematik bidrar generellt inte till osäkerhet i statistiken eftersom merparten av källorna inte utgörs av urvalsundersökningar.

För beskrivning av osäkerhet i urval i Riksskogstaxeringens arealuppgifter se: <https://www.slu.se/centrumbildningar-och-projekt/riksskogstaxeringen/>

2.2.2 Ramtäckning

Lantmäteriets geografiska grunddata i skala 1:10 000, som utgör ramen för undersökningen, anses ha god täckningsgrad och omfattar all mark i

² Vid fastighetstaxeringen bestämmer Skatteverket en typkod för varje fastighet. Deklaranten kan inte själv välja typkod för sin fastighet, men begära att Skatteverket kontrollerar den. <https://www.skatteverket.se/foretagochorganisationer/skatter/fastighet/fastighetstaxering/typkoder.4.3f4496fd14864cc5ac9126d.html>

målpopulationen. Ram och rampopulation är identisk. Därför förekommer ingen under- eller övertäckning av mark totalt sett. Det kan dock förekomma över- och undertäckning i vissa av delpopulationerna sett i relation till varandra. Detta gäller exempelvis *mark för bostäder* och *mark för handel och affärsverksamhet* samt *mark med anläggningar för rekreation*. Se vidare under avsnitt 2.2.6 Modellantaganden.

2.2.3 Mätning

Mätfel kan förekomma i form av felaktiga uppgifter i Fastighetstaxeringsregistret och rör framförallt arealer och taxeringstypkoder. Primärt är det Skatteverket som samlar in, mäter och registrerar uppgifterna. Insamlingen genomförs i fastställda rutiner och med hjälp av olika typer av blanketter. Hur uppgiftsinsamlingen och dataregistreringen i praktiken går till framgår av intern handbok, anvisningar, lagar, förordningar som används i arbetet på Skatteverket.

2.2.4 Bortfall

Statistiken bygger i huvudsak på uppgifter från totalregister och heltäckande geografiska data. Svartsbortfall förekommer därför inte i denna undersökning. I Fastighetstaxeringsregistret förekommer ett partiellt bortfall för vissa variabler. Eftersom de flesta variablerna används för att räkna fram en fastighetsavgift eller en fastighetskatt antas det partiella bortfallet vara lågt och ha liten påverkan det redovisade resultatet.

2.2.5 Bearbetning

Jordbruksmark och skogsmark

Framställning av uppgifter om jordbruksmark och skogsmark görs av respektive statistikansvarigmyndighet (Jordbruksverket och Sveriges lantbruksuniversitet). SCB återpublicerar Jordbruksverkets uppgifter om jordbruksmarken utan vidare bearbetning.

För skogsmarken görs en kompletterande bearbetning av SCB för att kunna härleda skogsmarksarealen på kommunnivå vilket inte redovisas av Riksskogstaxeringen. En fördelning av Riksskogstaxeringens länsuppgifter till kommun görs enligt ett modellantagande som beskrivs närmare i avsnittet "2.2.6 Modellantaganden". Denna bearbetning medför en viss osäkerhet i de kommunvisa siffrorna om skogsmark. Fördelen är att det blir en bättre samstämmighet med Riksskogstaxeringens officiella statistik som tillämpar en tydlig definition av skogsmark vilket saknas i andra källor som beskriver skogsmarken.

Bebyggd och anlagd mark

Bearbetning av uppgifter om bebyggd och anlagd mark görs helt av SCB. Huvudkällan är Fastighetstaxeringsregistret (FTR) där taxeringen av marken efter taxeringstypkoder används för att härleda de olika kategorierna av bebyggd och anlagd mark. Arealuppgifter från FTR används i kombination med ett antal antaganden och regler som beskrivs närmare i avsnittet "2.2.6 Modellantaganden". Arealuppgifter i FTR samkörs även med arealuppgifter som härleds från Lanmäteriets geografiska grunddata över

fastighetsindelning och markanvändning vilket bedöms ge betydande förbättringar i arealeruppgifterna.

I beräkningen av bebyggd och anlagd mark ingår också ett antal andra datakällor som är fristående från FTR. Det gäller exempelvis mark för transportinfrastruktur som tas fram primärt genom bearbetning av Nationella Vägdatabasen (NVDB), Lantmäteriets geografiska grunddata över järnvägar och flygplatser mm. Sambearbetningen av de många olika datakällorna är komplex och utgör därför en viss källa till osäkerhet då det ibland inte är möjligt att helt utesluta att vissa arealer kan dubbelräknas (dvs. ingå i flera olika markslagsklasser).

Bearbetning av uppgifter om täkter och gruvområden samt golfbanor och vintersportanläggningar baseras uteslutande på data från Lantmäteriets geografiska grunddata där dessa kategorier finns avgränsade geografiskt som topografiska objekt. SCB gör dock en omfattande granskning av informationen och kompletterar data genom verifiering mot registerdata och information från branschorganisationer för att säkerställa att informationen är i möjligaste mån komplett.

Öppen myrmark

Arealen *Öppen myrmark* baseras på uppgifter från Riksskogstaxeringen. För riket och län återpublicerar SCB dessa uppgifter utan vidare bearbetning.

För redovisning per kommun görs en fördelning av Riksskogstaxeringens länsuppgifter till kommun enligt ett modellantagande som beskrivs närmare i avsnittet "2.2.6 Modellantaganden". Denna bearbetning medför en viss osäkerhet i de kommunvisa siffrorna om *Öppen myrmark*.

Övrig mark

Övrig mark beräknas som skillnaden mellan summan av de redovisade markslagsklasserna och den totala landarealen beräknad från Lantmäteriets geografiska grunddata.

Total landareal

Den totala landarealen för riket, län och kommuner baseras på Lantmäteriets geografiska grunddata. Dessa uppgifter utgör den arealmässiga ramen för markanvändningsstatistiken. Land- och vattenarealer beräknas med hög noggrannhet och baseras på topografiska skikt och administrativa indelning (i skalområde 1:10 000). Av bearbetningstekniska skäl (för denna statistikprodukt har ortogonal beräkning i GIS-programvara tillämpats) skiljer sig den totala landarealen i detta sammanhang något från motsvarande areal som beräknats av SCB till exempel inom statistiken för "land- och vattenarealer" (se <https://www.scb.se/mi0802>).

2.2.6 Modellantaganden

Skogsmark

Eftersom Riksskogstaxeringen inte publicerar skattningar av skogsmark på lägre regional nivå än län måste vissa modellantaganden göras för att kunna fördela ut Riksskogstaxeringens skogsmarksareal på kommunnivå. Riksskogstaxeringens uppgifter om skogsmarksareal på länsnivå fördelas därför per kommun med hjälp av en fördelningsnyckel som baseras på

Nationella marktäckedata (NMD)³. Med skogsmask avses här den geografiska utbredningen av skogsmark så som den representeras i NMD. NMD är en satellitbildsbaserad produkt där skogsmark härleds med hjälp av spektrala egenskaper i bildmaterialet i kombination med laserskanningsdata. Definitionen av skogsmark i NMD överensstämmer med den definition som Riksskogstaxeringen tillämpar. NMDs skogsmarksareal ligger mycket nära Riksskogstaxeringens skattningar men vissa skillnader föreligger av tekniska och metodmässiga skäl⁴.

För de kommuner som ingår i respektive län görs först en beräkning av hur stor procentuell andel av länets totala skogsmark som finns i varje kommun med hjälp av NMDs skogsmask (exklusive skogsmark inom SCB:s tätortsgränser för 2020⁵). Därefter fördelas Riksskogstaxeringens skogsmarksareal per län proportionerligt per de ingående kommunerna. Samma princip används både för att fördela produktiv skogsmark och improduktiv skogsmark på kommunnivå. NMDs fördelningsnyckel omfattar både produktiv och improduktiv skogsmark.

Tidigare beräknades skogsmarksarealen direkt från Fastighetstaxeringsregistret (FTR) för redovisning på kommunnivå. Dock finns brister i FTRs arealuppgifter och bedömningen är att proportionerlig fördelning av Riksskogstaxeringens uppgifter med hjälp av NMD ger betydligt mindre osäkerhet än tidigare. Dessutom kan FTR inte fullt ut användas för redovisning av improduktiv skogsmark då FTR redovisar arealerna *skogsimpediment* vilket inte är helt liktydigt med improduktiv skogsmark enligt den definition av improduktiv skogsmark som Riksskogstaxeringen tillämpar. För jämförbarhet över tid har NMDs fördelningsnyckel använts för att fördela om skogsmarksarealerna även för 2010 och 2015.

Bebyggd och anlagd mark

När det gäller beräkningen av bebyggd och anlagd mark görs vissa antaganden angående arealen för vissa kategorier av bebyggelse som påverkar tillförlitligheten på olika sätt.

Mark med bostäder: Antagandet görs att en småhustomt i sin helhet betraktas som bebyggd och anlagd mark om den understiger 5 000 m². Om en småhusfastighet enligt fastighetstaxeringsregistret överstiger 5 000 m² imputeras den bebyggda arealen till 5 000 m². Detta antagande avser att förbättra statistikens tillförlitlighet då det finns en risk att arealen för bebyggda småhustomter annars överskattas.

För att kunna fördela marken mellan *bostäder* och *handel och affärsverksamhet* måste modellantagandet göras att mark tillhörande taxeringsenheter i Fastighetstaxeringsregistret (FTR) med typkoden 321 (Hyreshusenhet,

³ <https://www.naturvardsverket.se/verktyg-och-tjanster/kartor-och-karttjanster/nationella-marktackedata>

⁴ En utvärdering av Nationella marktäckedata och jämförelse med Riksskogstaxeringens skattade arealer har gjorts av Sveriges lantbruksuniversitet: <https://www.naturvardsverket.se/contentassets/37e8b38528774982b5840554f02a1f81/regional-a-jamforelser-nmd.pdf>

⁵ <https://www.scb.se/mi0810>

bostäder och lokaler) förs till *mark med bostäder* i sin helhet om lokalytan understiger 25 procent av den totala byggnadsytan. Om lokalytan utgör 25 procent eller mer fördelas arealen lika mellan *mark med bostäder* och *mark med handel och affärsverksamhet*.

Mark med lantbrukets ekonomibyggnader och övriga byggnader: För att kunna uppskatta den bebyggda marken som upptas av lantbrukets ekonomibyggnader med tillhörande mark har ett modellantagande använts. Antagandet är att den bebyggda marken som lantbrukstomter (exklusive bostadstomten) utgör på lantbruksenhet med taxeringstypkoden 120 (Lantbruksenhet, bebyggd) är sex gånger så stor som ekonomibyggnadernas sammanlagda kända yta. För lantbruksenheter med typkoden 121 (Lantbruksenhet, som endast utgörs av växthus/djurstall) och 122 (Lantbruksenhet, bebyggd enbart med ekonomibyggnad) är antagandet att lantbrukstomten är dubbelt så stor som ekonomibyggnadernas sammanlagda kända yta. Antagandenas giltighet har verifierats med hjälp av ett stort antal stickprov. Trots god samstämmighet med verkliga förhållanden ger antagandena upphov till en viss osäkerhet eftersom stora regionala skillnader i byggnadskick och bruksinriktning inom lantbruket förekommer. Dock bedöms antagandena ge en betydligt bättre säkerhet än de schabloner som använts tidigare vid produktion av statistiken.

Mark med tillverkningsindustri: I beräkningen av mark för tillverkningsindustri samkörs uppgifter från FTR med data från Lantmäteriets geografiska grunddata. Den taxerade arealen industrimark i FTR ger en överskattning av den bebyggda marken om inte arealerna justeras. Större industrifastigheter kan innefatta både skogsmark och annan mark medan den bebyggda industrimarken endast utgör en mindre del. Taxeringsenheter från FTR matchas därför mot Lantmäteriets fastighetsytor med hjälp av nycklar i Fastighetsregistret. För varje fastighetsyta har först beräknats en areal för varje markslagstyp baserat på Lantmäteriets geografiska grunddata. Genom att utesluta mark som i Lantmäteriets data klassats som skog, åkermark och våtmark kan en maxareal beräknas. Om arealen i FTR överstiger denna areal ersätts den taxerade arealen i FTR med den beräknade arealen baserat på geografiska data. Det finns fortfarande viss osäkerhet i arealuppgifterna eftersom markanvändningsinformationen från Lantmäteriet ger en relativt förenklad bild av markanvändningen. Dock ger arealjusteringen en betydande kvalitetsförbättring jämfört med att använda de taxerade arealerna rakt av.

2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig

Endast slutlig statistik redovisas.

3 Aktualitet och punktlighet

3.1 Framställningstid

Framställningstiden för statistiken är cirka 1,5 år. Bearbetningstiden hos SCB är cirka 6 personmånader.

3.2 Frekvens

Undersöknings-, insamlings- och redovisningsfrekvens är vart femte år.

3.3 Punktlighet

Statistiken för 2020 publicerades vid den planerade tidpunkten, 20 september 2022.

4 Tillgänglighet och tydlighet

4.1 Tillgång till statistiken

Statistiken finns tillgänglig i Statistikdatabasen på webbplatsen. Uppgifterna ingår även i publikationen Markanvändningen i Sverige med planerad publicering 2023. I publikation åskådliggörs statistiken genom tabeller, diagram och kartor: www.scb.se/MI0803.

4.2 Möjlighet till ytterligare statistik

Statistiken som presenteras är i stort uttömmande vilket innebär att de skärningar och redovisningar som är möjliga att göra också har redovisats. Eventuella specialbearbetningar som kan göras är ytterligare finfördelning av underkategorier av mark samt aggregat för andra regionala indelningar än vad som finns publicerat i Statistikdatabasen.

För specialbearbetningar, kontakta produktansvarig. Se kontaktuppgifter på sista sidan.

4.3 Presentation

Den huvudsakliga presentationen sker via Statistikdatabasen där uppgifter publiceras i tidsserier.

Statistiknyheten är en sammanfattning utifrån vad som anses vara mest intressant för allmänhet och media.

Under 2023 är avsikten att uppgifterna ska publiceras i rapporten Markanvändningen i Sverige där också annan statistik med koppling till markanvändningen presenteras mer utförligt. I publikationen åskådliggörs statistiken genom tabeller, diagram och kartor: www.scb.se/MI0803.

4.4 Dokumentation

Dokumentation finns i denna Beskrivning av statistiken.

Ytterligare dokumentation gällande uppgifter om jordbruksmarken återfinns hos Jordbruksverket som är statistikansvarig myndighet för jordbruksstatistik samt hos Sveriges lantbruksuniversitet som är ansvarig för Riksskogstaxeringen.

Dokumentationen är tillgänglig på www.scb.se/MI0803, under rubriken *Dokumentation*.

5 Jämförbarhet och sammanvändbarhet

5.1 Jämförbarhet över tid

Jämförelser över tid med uppgifter som publicerats före 2010 är generellt svåra att göra på grund av att förbättrade beräkningsmetoder och tillgång till nya källor gett en bitvis kraftigt reviderad bild av markanvändningen. Detta gäller framförallt uppgifter om bebyggd och anlagd mark med dess olika underkategorier. Även mellan 2010 och 2015 har förändringar i

fastighetstaxeringen gjort att vissa uppgifter inte är fullständigt jämförbara. En viss glidning av arealer mellan olika typer av bebyggd mark kan förekomma på grund av förändrade principer för hur Skatteverket fastställer typkoder för vissa taxeringsenheter. Mellan 2010 och 2015 har exempelvis en förändring gjorts för typkoden 320 (Hyreshusenhet, bostäder). I taxeringen före 2015 omfattade denna typkod taxeringsenheter med både bostäder och lokaler. Efter förändringen omfattar typkoden taxeringsenheter med endast bostäder. Detta gör att den beräkningsmetod som användes 2010 för att fördela markarealen mellan bostäder och handel och affärsverksamhet inte kunnat användas i senare omgångar. Den nya metoden ger troligtvis en viss underskattning av markarealen för flerbostadshus och en viss överskattning av markarealen för handel och affärsverksamhet.

De modellantaganden som gjorts för att kunna fördela ut Riksskogstaxeringens skogsmarksareal på kommunnivå (se "2.2.6 Modellantaganden") har viss påverkan på jämförelser över tid. Eftersom en och samma fördelningsnyckel, baserad på ett uttag från Nationella marktäckedata (NMD), har tillämpats för alla tre referensår 2010, 2015 och 2020, är fördelningen till kommunnivå densamma för varje referensår. Det innebär att skogsmarksareal som enligt Riksskogstaxeringen har samma värden för två referensår på länsnivå (till exempel 2015 och 2020) får samma värden på kommunnivå för båda referensåren.

Även definitionsförändringar försvårar jämförelser över tid. Exempelvis har definitionen av skogsmark ändrats mellan 2005 och 2010 för att möta internationella krav. Detta gör att den totala skogsmarksarealen har förändrats kraftigt mellan 2005 och 2010. Tidigare utgick definitionen av skogsmark från det nationella begreppet produktiv skogsmark. Från och med 2010 används FAO:s definition som numer är implementerad i skogsvårdslagen och som har en vidare täckning än det traditionella begreppet produktiv skogsmark.

De uppgifter som medger god jämförelse över tid, även före 2010, är åkermark, betesmark och produktiv skogsmark. Övriga variabler är inte jämförbara över tid.

Jämförbarheten mellan 2010, 2015 och 2020 är överlag god. I samband med produktionen av 2020 års uppgifter har ett antal förbättringar och förändringar genomförts. Bland annat har justeringar gjorts av markslagsklasser för att anpassa statistiken till internationella nomenklaturer och definitioner i andra datamängder (bland annat från Lantmäteriet). Även en del förbättringar har gjorts av bearbetningsmetoder för att öka noggrannheten i beräkningarna. Detta har bland annat gjort att vägarealerna beräknas med större precision än tidigare. För att bibehålla jämförbarheten över tid har därför även statistiken för 2010 och 2015 reviderats med de förbättrade metoderna och opublicerats i Statistikdatabasen.

5.2 Jämförbarhet mellan grupper

Redovisningen av arealen för olika markslagsklasser följer där så är möjligt internationella definitioner och klassifikationer. Arealen skogsmark och jordbruksmark är definierade internationellt av FAO och har därför god

samstämmighet mellan länder. Arealuppgifterna kan också sammanvändas med exempelvis ekonomisk statistik och miljöstatistik.

Klassifikation av bebyggd och anlagd mark saknar motsvarande accepterade och vitt spridda internationella klassifikationssystem men statistiken följer i stort den Nordiska arealklassifikation som utarbetades av de nordiska statistikbyråerna på 1980-talet. Som ovan nämnts har även justeringar gjorts av vissa markslaskategorier för att öka jämförbarheten med annan internationell statistik på området (framförallt från FN och EU).

5.3 Samanvändbarhet i övrigt

Se avsnitt 2.2.6 Osäkerhetskällor.

5.4 Numerisk överensstämmelse

Arealer summerar i regel till rikets arealer, däremot summerar inte alltid kommunerna till länens arealer då det finns kommunenklaver som inte kunnat föras till kommun utan endast till län. Den eventuella skillnaden mellan summan av kommunerna i ett län och länets areal är ytan med okänd kommuntillhörighet.

Allmänna uppgifter

A Klassificeringen Sveriges officiella statistik

SCB:s statistik över markanvändning ingår i Sveriges officiella statistik (SOS). För den gäller särskilda regler för kvalitet och tillgänglighet, se lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken samt Statistiska centralbyråns föreskrifter (SCB-FS 2016:17) om kvalitet för den officiella statistiken.

B Sekretess och personuppgiftsbehandling

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

C Bevarande och gallring

Ingen direktinsamling av data görs till denna undersökning. Statistiken bygger primärt på register upprättade hos andra myndigheter. Gallring av uppgifter är därför inte aktuellt för SCBs del.

Ett exemplar av samtliga trycksaker och elektroniska publikationer levereras till Kungliga biblioteket i form av pliktexemplar.

D Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet till denna statistik föreligger inte.

E EU-reglering och internationell rapportering

Ingen EU-reglering.

F Historik

Statistik över markanvändningen i Sverige har tidigare framställts för år 1980, 1990, 1995, 2000, 2005, 2010 och 2015.

G Kontaktuppgifter

Statistikansvarig myndighet	Statistiska centralbyrån
Kontaktinformation	Jerker Moström & Linus Rispling, Sektionen för samhällsbyggnad och turism
E-post	mark.vatten.gis@scb.se
Telefon	010 479 40 31